

**СЛОВО
і
ТЕКСТ**

Випуск 2

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Інститут літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України
Науково-дослідний центр „Біблія і культура”**

СЛОВО і ТЕКСТ

Збірник наукових статей

Випуск 2

**Чернівці
„Рута”
2005**

ББК Ш 400.191

Слово і Текст: Збірник наукових статей. Випуск 2 / За редакцією А.Нямцу. – Чернівці: Рута, 2005. – 383 с.

У збірнику вміщено праці, присвячені актуальним проблемам слов'янської та західноєвропейської філології, розвитку фольклористики та літератур, формуванню й функціонуванню слов'янських мов, порівняльним та зіставним дослідженням.

Видання призначене науковцям, викладачам та усім, кого цікавлять проблеми функціонування світової філології.

Рецензенти: Нарівська В.Д., доктор філологічних наук, професор Дніпропетровського національного університету.
Ткаченко А.О., доктор філологічних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Редакційна колегія

Упорядник і відповідальний редактор – доктор філологічних наук, професор Нямцу Анатолій (Чернівці);

Заступник відповідального редактора з питань мовознавства – доктор філологічних наук, професор Скаб Мар'ян (Чернівці);

Відповідальний секретар – Ткач Людмила, кандидат філологічних наук, доцент (Чернівці);

Антофійчук Володимир – доктор філологічних наук, професор (Чернівці);

Бунчук Борис – доктор філологічних наук, професор (Чернівці);

Гуйванюк Ніна – доктор філологічних наук, професор (Чернівці);

Денисова Тамара – доктор філологічних наук, професор (Київ);

Мороз Лариса – доктор філологічних наук, професор (Київ);

Нарівська В.Д. – доктор філологічних наук, професор (Дніпропетровськ);

Потніцева Тетяна – доктор філологічних наук, професор (Дніпропетровськ);

Сивокінь Григорій – доктор філологічних наук, член-кореспондент НАН України (Київ);

Слухай Наталія – доктор філологічних наук, професор (Київ);

Сулима Микола – доктор філологічних наук, професор (Київ);

Ткаченко Анатолій – доктор філологічних наук, професор (Київ);

Огуй Олександр – доктор філологічних наук, професор (Чернівці);

Дашченко Ольга – кандидат філологічних наук, доцент (Чернівці).

Закордонні члени редколегії

Пахсарьян Наталія (Москва, Росія); Нефагіна Галина (Мінськ, Білорусь);

Хазан Володимир (Єрусалим, Ізраїль).

Видання здійснене за підтримки доктора юридичних наук, професора, декана юридичного факультету ЧНУ Петра Пацурківського

© Видавництво „Рута” ЧНУ, 2005

ОПОВІДНА ПЕРЕАКЦЕНТУАЦІЯ “ОДИСЕЙ” У РОМАНІ
Л. МАЛЕРБА “ІТАКА НАЗАВЖДИ”

У статті аналізуються особливості сюжетно-образної трансформації мотивів гомерівської “Одіссеї” на матеріалі роману Л. Малерба “Ітака назавжди”. Основна увага приділяється перенесенню розповідного акценту з зовнішнього подієвого плану у внутрішній світ персонажів, що спричиняє релятивізм їх морально-психологічних характеристик. Автор статті приходить до висновку, що зміщення оповідного центру надає широкі можливості для інтерпретації традиційного образу та осучаснення ідейного наповнення протосюжету.

Уже в античну епоху гомерівські поеми зумовили створення традиції, яка базувалася на активній рецептивній трансформації їхнього матеріалу на різних формально-змістових рівнях. Звернення давньогрецьких і римських авторів до “Одіссеї” було багатоплановим і проявлялося перш за все у створенні продовжень, дописувань, “вивертань” загальновідомого сюжетно-образного матеріалу, в новому трактуванні конфліктів і колізій поеми. Наступні культурно-історичні епохи не лише канонізували античний спадок, але й активно переосмислювали і осучаснювали традиційні структури, пристосовували їх до потреб свого соціально-культурного життя. Література ХХ ст. демонструє суперечливу формально-змістову амплітуду використання сюжетно-образного матеріалу гомерівських поем, а також його різний трансформаційний діапазон. У романі італійського письменника Л. Малерба “Ітака назавжди” використовується прийом зміни оповідного центру. Такий авторський хід “провокує формування цілком іншої системи мотивувань загальновідомих сюжетних ходів і конфліктів” (8, с. 103), надає їм оригінального значення і звучання.

Сюжетною основою твору є остання частина “Одіссеї” – повернення Одиссея на Ітаку та розправа з женихами. У посткрипті Л. Малерба вказує на характер інтерпретації роману, який полягає у “переписуванні” історії Одиссея і Пенелопи. Загалом сюжет фінального епізоду “Одіссеї” не зазнає змін, а “передається другими словами” (5, с. 442). Головний герой повертається на Ітаку під виглядом жебрака і, заручившись підтримкою сина та вірного

свинопаса Евмея, визволяє своє царство і дружину від надокучливих женихів. Нове перетлумачення загальновідомої поеми підказала авторові дружина: "Пенелопа, – сказала Анна, – поняла, що под маской нищего скрывается Одиссей, но какое-то время она делала вид, будто не узнает его, чтобы наказать мужа за любовные приключения на пути с войны, но главное – за его недоверие, ведь он открылся не перед ней, а перед Телемахом и старой няней Эвриклеей. Короче говоря, это история любви, ревности и супружеских хитростей, которую надо интерпретировать по-новому и переписать для современного читателя" (5, с. 442). А. Нямцу відзначає, що на певному етапі "для більшості жіночих образів в міфах характерні покора волі богів, сумирність і визнання своєї "неповноцінності" у порівнянні з чоловіками" (6, с. 121). Але у новому трактуванні давньогрецької поеми образ Пенелопи змінюється відповідно до сучасного уявлення про духовний світ жінки. Таким чином, переосмислення "Одіссеї" у романі базується на опозиції "жінка – чоловік" (7, с. 37), точніше "дружина – чоловік".

Зміна оповідного центру провокує створення нових поведінкових характеристик персонажів. У романі Л. Малерба саме сумнів і недовіра штовхають Одиссея до приховування справжнього імені. Розповідаючи про зустріч Евмея з господарем, письменник дещо відступає від гомерівського сюжету, це стосується того фрагменту, у якому свинопас не впізнає Одиссея. Проте, як і в романі Е. Юнсона "Прибій і береги", Одиссея впізнають і Пенелопа, і Евріклея. Пенелопа сучасного автора, як і цариця шведського письменника, свідомо приховує цей факт. Якщо за удаваним невпізнанням юнсонівської героїні стоїть бажання позбутися чужої через стільки років розлуки людини, то Пенелопа роману "Ітака назавжди", приймаючи гру Одиссея, намагається покарати його за образу й недовіру, яка виявляється у небажанні чоловіка відкритися їй. Тому сюжет роману розгортається за моделлю гри (3, с. 40; 9, с. 15).

Слід відмітити, що автор акцентує увагу на тому, що він поставив перед собою завдання "показати не только общепризнанное хитроумие Одиссея, но и его эмоциональную возбудимость, а также хитрость и гордость Пенелопы" (5, с. 442). Одиссей вважає себе хитромудрим і мужнім (5, с. 329), хоча Пенелопа характеризує його брехуном, недовірливим і занадто допитливим. У свою чергу спогади головного героя про добродушну і тендітну дружину також не відповідають дійсності. На думку Л. Малерба: "характер этой

жінчини (Пенелопа – Н. Я.) куда менше пасивен, чем явствуєт из поверхностного прочтения “Одиссеи”; в нашем сознании закрепилось ошибочное и несколько расплывчатое представление об этом замечательном романтическом персонаже” (5, с. 442). Нова героїня приймає активну участь у розвитку традиційного сюжету. Одиссей, який живе спогадами про колишню Пенелопу, недооцінює кмітливості своєї дружини, яка свідомо мстить за підозри і тривалу відсутність чоловіка.

Хитромудрий Одиссей, як стверджує Пенелопа, вважає всіх ближніх наївними і “с тем же упорством, которое ему помогает избежать многих опасностей, он ищет повсюду все новые трудности, а не найдя их, создает сам, словно ему постоянно надо испытывать свою доблесть и ум” (5, с. 364). Головні герої своїми дошкульними репліками розпалюють ревності один одного. І коли після розправи над женихами Пенелопа опиняється перед необхідністю визнати у незнайомці Одиссея, вона знаходить тисячу причин, щоб не зробити цього. Почуття враженої гордині Пенелопи і прагнення до помсти за довготривалу самотність штовхають жінку до руйнування власного щастя.

У романі Л. Малерба мотив впізнавання Одиссея по шраму перетворюється на своєрідний фарс, який трансформує домінуючі фрагменти твору. Герой повинен постійно підтверджувати те, що він справді є Одиссеєм. Проте, як і в гомерівському варіанті, персонажів роману чекає оптимістична кінцівка – нове щасливе подружнє життя. Але письменник не забуває пророцтво Тиресія про подальшу подорож Одиссея, яка закінчується смертю героя. У романі воно лунає з уст Пенелопи як побоювання, якому ледве не судилося здійснитися.

Роман перетворюється на своєрідну казку зі щасливим кінцем, яка пояснює виникнення гомерівської “Одиссеї”. За пропозицією Пенелопи, разом із співцем Терпіадом Одиссей пише справжню історію Троянської війни і своїх пригод. Таке дописування класичної поеми Л. Малерба виправдовує словами: “Кто лучше, чем такой фантазер, как Одиссей, мог рассказать все эти истории о войне, о приключениях и о любви? Разве не служат тому его приключения во дворце Алкиноя?” (5, с. 442-443). На підтвердження цієї думки письменник згадує анонімний текст IV ст. до н. е “Certame”, в якому авторство “Іліади” і “Одиссеї” приписується сину Телемаха, який ніби-то переказав історію батька (5, с. 443).

Щодо висвітлення причин Троянської війни (див. також: Ж. Жіроду "Троянської війни не буде", Ф. Фюман "Привиди"), то Л. Малерба дотримується лікофронівської традиції: невірна дружинцям для обох народів. Але, як зазначає Одісей: "Пам'ять обманлива, а історія лжива, тому що люди хочуть пам'ятати і слухати казки, а не сурову просту правду" (5, с. 325). Тим самим італійський письменник заперечує "гомерівську справедливість" збройного конфлікту між приниженими героями, які борються за відновлення своїх прав із троянцями. Так, Л. Малерба натякає на інші причини походу, серед яких найочевиднішими є економічні чинники. Негативно оцінює спартанську красуню й Пенелопа, називаючи її перелюбницею, яку Одісей "предусмотрительно не взял в жены" (5, с. 332). Характеризуючи Пенелопу, автор згадує одну із версій, за якою до одруження з Менеласом Гелена була дружиною Тезея (12, с. 179).

Інші дописані автором епізоди з міфу про Троянську війну вводяться Одисеем для власного возвеличення. Цар Ітаки розповідає про свою винахідливість у викритті переодягненого в жінку Ахілла, який ховався від участі у війні. Проте до тлумачення цього епізоду герой підходить із притаманною йому практичністю: "...Ахилл тысячу раз был прав, спрятавшись у Ликомеда, потому что в Трое его убили" (5, с. 337). Розповідаючи про небажання самого Одиссея брати участь у війні, окрім згадки про відомий епізод із удаваним божевіллям, автор вустами Пенелопи говорить і про придуманий нею інший спосіб втримати чоловіка – пропозицію перебити руку або ногу сокирою. Таким чином, ініціатива героїні ще раз підтверджує думку автора про справжнє кохання ітакійського подружжя.

Цікавою є багаторівнева формально-змістова організація роману Л. Малерба, який за структурною побудовою займає проміжне місце між "Щоденником Пенелопи" К. Варналіса та "Прибоем і берегами" Е. Юнсона. Як і роман шведського письменника, "Ітака назавжди" побудована на основі своєрідного діалогу, структурним принципом якого є почергове розташування глав, у яких оповідь ведеться від імені Одиссея і Пенелопи. Але у шведського письменника глави доповнюють одна одну і потрібні для розвитку сюжету, тоді як роман Л. Малерба можна читати у трьох версіях: а) лише глави під назвою "Одісей"; б) лише глави під назвою "Пенелопа", або в) увесь твір.

Спільною рисою “Ітаки назавжди” та “Щоденника Пенелопи” є те, що структурно роман Л. Малерба можна умовно розподілити на два “щоденники” – Пенелопи і Одиссея. У такому контексті автори займають нейтральну позицію, а події висвітлюються зі слів головних героїв, які оцінюють їх принципово по-різному. Спосіб викладу перипетій твору від першої особи, характерний для щоденнику, дозволяє автору розкрити внутрішні переживання героїв і їх ставлення до того, що відбувається: “Оповіді пояснюють нам як саме протагоністи інтерпретують речі, яке саме значення вони для них мають” (1, с. 55).

Переосмислення сучасним письменником змістової основи гомерівської поеми будується на синтезі традиційного і нового. Судячи з фабульної тотожності, можна стверджувати, що “Ітака назавжди”, як і “Одиссея”, – твір про повернення Одиссея додому або про покарання гордині женихів (див.: 11, с. 3). Але на відміну від багатьох письменників, які акцентували увагу на антивоєнному звучанні традиційного сюжету, в епізодах Л. Малерба, в яких згадується Троянська війна, тема осуду збройного конфлікту не є домінантною і сприймається як данина традиції. Одиссей дає підкреслено суперечливу характеристику Троянської війни. Про зруйнування Трої він говорить як про жорстокість і насильство: “Я говорю “победа”, но не уверен, можно ли назвать этим словом уничтожение города и творившиеся у его стен жестокости, о которых я сам столько рассказывал на долгом обратном пути, представляя их славными подвигами” (5, с. 325). Проте цар Ітаки висловлює й іншу думку: “Но, убеждая себя, что годы Троянской войны были очень долгими, я кривлю душой, потому что они-то как раз промелькнули в моей жизни особенно быстро. Мучительные и все же счастливые годы” (5, с. 324). Одиссей знає загальновідому істину, що війна це завжди погано, але завдяки їй він прославився і став героєм, а це має для нього принципове значення. У цьому контексті слід зазначити особливе іронічне звучання спогадів про Троянську війну, яка, як зазначають герої, дуже скоро зітреться з пам’яті нащадків.

За винятком деяких другорядних персонажів, образна система роману Л. Малерба майже повністю відповідає гомерівській. Так, у свинопаса Евмея з’являється дочка Галатея (як у романі Є. Анджевського “Ніхто” прийомний син), а придворний співець ітакійського палацу носить ім’я не Фемія, а Терпіада. Головними героями

“Ітаки назавжди” виступають Одиссей та Пенелопа, яких відрізняє від гомерівських персонажів суттєва психологізація характерів. На відміну від літературних тенденцій до позбавлення стосунків Одиссея і Пенелопи ореолу кохання, Л. Малерба підтримує гомерівську традицію. Головні герої щиро кохають один одного і з нетерпінням чекають зустрічі. Але почуття, які мали б допомогти їм у відновленні стосунків, стають їм лише на заваді.

Тривалу відсутність чоловіка Пенелопа, як любляча дружина, намагається виправдати волею богів, відкидаючи думки про зраду, які постійно тривожать її. Письменник залучає пізніші версії про можливе кохання феакської царівни Навзікаї та Одиссея. Ця інформація доходить до Пенелопи у вигляді чуток. Не забуває автор і про використання дантівської концепції Одиссея як невтомного мандрівника, що прагне до пізнання (2, с. 248). Іншою можливою причиною названо марнославство і гординю, розпалені військовим досвідом та прагнення слави (подібними рисами Одиссей наділений також у романі Є. Анджеєвського “Ніхто”). У характеристиці головного героя звучить твердження про те, що Одиссей є новим типом героя, що стоїть на вищому від героїв “Іліади” щаблі розвитку (10, с. 53). Його вирізняє насамперед інтелект, а не сила: “Одиссей любил военные хитрости и всегда говорил, что в новых войнах победу будут приносить не грубая сила, а главным образом точный расчет и хитрость. Он даже говорил, что эпохе меча и лука пришел конец и на смену ей приходит эпоха чисел и слов” (5, с. 336).

Головним каталізатором розвитку сюжету у Л. Малерба є сумнів. Одиссей боїться негативної реакції рідних на своє повернення і сумнівається у вірності дружини: “Какие чувства могут они испытывать ко мне, мужу и отцу, на столько лет покинувшему родину и семью?” (5, с. 326). У свою чергу Пенелопа сумнівається у вірності чоловіка і побоюється, що тривала відсутність Одиссея спричинена небажанням повернутися додому: “Слишком затянулось твое отсутствие, мой любимый супруг, и я молю богов о том, чтобы любовь моя не обернулась горькой обидой, так неоправданно долгое твое отсутствие” (5, с. 327). Щоб випробувати один одного, герої починають власну гру, яка лише провокує та підсилює непорозуміння. Опинившись у вирі власних інтриг, Пенелопа страждає, відчуває амбівалентні почуття: “Бедный Одиссей, как я ненавижу тебя и как люблю несмотря ни на что,

даже в этих грязных нищенских лохмотьях!” (5, с. 365). Одиссей також переживає суперечливі почуття, які коливаються від звинувачень у зраді до запаморочливого почуття кохання, що виникає у нього при появі Пенелопи. Водночас славний герой визнає свою безпорадність: “Я сумел найти защиту от воды и огня, от железа и других металлов, от камней, болезней, от зверей и одноглазых чудовищ, от птиц, сирен и завистливых богов, но не знаю, как защититься от Пенелопы” (5, с. 369). Він не може усвідомити, що хтось виявився хитрішим від нього і обманув найхитромудрішого героя Еллади.

Ситуація гри, запропонована автором, змінює гомерівські характеристики головного героя. Епічний Одиссей, який на думку А. Лосева, є цілковитою пригодою, авантюрою, спритністю, хитрість якого доведена до фантастичної самонасолоди (4, с. 252), опиняється у романі Л. Малерба у стані розгубленості: “Я явился сюда со страстным желанием отвоевать свою Итаку и испытать верность Пенелопы. А теперь растерян и сбит с толку, словно и впрямь превратился в нищего, роль которого я разыгрывал, чужеземца, который ничего не может понять” (5, с. 372). Він не контролює ситуації і з переможця перетворюється на переможеного. Водночас у зображенні Пенелопи автор зберігає деякі традиційні риси героїні. Після повернення чоловіка вона така ж молода і безмежно закохана. Проте Л. Малерба звертає увагу на гомерівський епітет Пенелопи “розумна” і активно розробляє саме цю характеристику героїні. Сучасна Пенелопа наділена прагматичним способом мислення Одиссея, направленим на те, щоб “перехитрити інших або замислювати проти них лихе” (10, с. 55). Своєю грою Пенелопа не лише примушує Одиссея усвідомити біль очікувань, а й перехитрює “хитромудрого чоловіка”, заставляючи повірити його у свою байдужість.

Таким чином, перенесення оповідного акценту роману у внутрішній світ героїв спричиняє значну смислову трансформацію гомерівського сюжету. В той же час багаторівнева організація тексту і мотив гри, який є рушієм розвитку подій, визначають зміни характерів головних персонажів, їх індивідуалістичну надмірність.

Література

1. Андрієвська В. В. Категорія оповіді в культурній психології Джерома Брунера // Психологічна герменевтика. Актуальні проблеми психології. Т.2. Вип. 1. – К.: Нора-прінт, 2001. – С. 52-62.

2. Грабарь-Пассек М. Античные сюжеты и формы в западноевропейской литературе. – М.: Наука, 1966. – 320 с.
3. История зарубежной литературы XX века: Учеб. / Под ред. Л. Г. Михайловой и Я. Н. Засурского. – Л.: ТК Велби, 2003. – 544 с.
4. Лосев А. Ф. Гомер. – М.: Учпедгиз, 1960. – 350 с.
5. Малерба Л. Итака навсегда // Малерба Л. Змея: Сб. романов. – М.: Махаон, 2003. – С. 321-443.
6. Нямцу А. Е. Легендарно-мифологические структуры в славянских и западноевропейских литературах: Учебное пособие. – Черновцы: Рута, 2001. – 208 с.
7. Нямцу А. Основы теории традиционных сюжетов. – Черновцы: Рута, 2003. – 80 с.
8. Нямцу А. Поэтика традиционных сюжетов. – Черновцы: Рута, 1999. – 176 с.
9. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму: Літературознавчі студії. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 296 с.
10. Тамм Э. О некоторых особенностях образа Одиссея как эпического героя // Ученые записки Тартусского гос. унив-та. Вып. 357. Труды по романо-германской филологии. – Тарту: Изд-во Тартусского ун-та, 1975. – С. 50-57.
11. Ярхо В. Н. Вина и ответственность в гомеровском эпосе // Вестник древней истории. – 1962. – №2. – С. 3-26.
12. Grimal P. Dictionnaire de la mythologie grecque et romaine. – P.: Presses Universitaires de France, 1958. – 578 p.

ЗМІСТ

Літературознавство

Ткаченко Анатолій (Київ). Філологічне прочитання тексту у вимірах поетики/стилю	3
Нямцу Анатолій (Черновцы). Содержательная функциональность гоголевских традиций в контексте славянских литератур XIX-XX вв.	16
Рыхло Петр (Черновцы). Целан и Кафка.	34
Черноиваненко Евгений (Одесса). Заметки об изменчивости природы слова и текста	66
Ніколенко Ольга (Полтава). Бог і Орфей у художній свідомості Р.-М. Рільке	80
Михед Тетяна (Київ). Притча як принцип організації романтичного наративу	104
Слухай Наталія (Київ). Прогнози символічного світу: Harry Art Сергія Герасименка у дзеркалі міфу	114
Астаф'єв Олександр (Київ). Рецепт творчості Адама Міцкевича в українській літературі	127
Антофійчук Володимир (Чернівці). Текстові варіанти драматичної поеми Лесі Українки “На полі крові” і образ Юди Іскаріота	146
Нямцу Анатолій (Черновцы). Традиции жанра идиллии в романе И.А. Гончарова “Обломов”	153
Пригодій Сергій (Київ). Архетипіка дитячого дивосвіту Марка Твена та Михайла Коцюбинського	172
Турган Ольга (Запоріжжя). Архетип “звіра” у драматургії Лесі Українки	193
Кирилюк Світлана (Чернівці). Конфлікт особистості в прозі Олексія Плюща (на матеріалі повісті “Великий в малім та малий у великім” і новели “Палкий мисленник і учитель”)	200
Теленько Галина (Чернівці). Роман Т. Шарпа „Новий розклад у Покер-Хаузі” як сатира на англійську університетську систему	209
Сурикова Ирина (Черновцы). Магический театр Виктора Пелевина: Видение Черного Пса за секунду до пробуждения	217

Костін Клавдія (Сучава, Румунія). "Майстер" Адріана Маніу як експресіоністська інтерпретація міфу про жертвоприношення.....	230
Глінкан Василь (Сучава, Румунія). "Новини" як специфічний жанр публіцистики М. Емінеску.....	234
Йорданова Юлія (Софія, Болгарія). Літературні легенди – другий стазим (текст про Петира Динекова).....	241
Стоянов Стилиян (Благоевград, Болгарія). Поезія і дійсність.....	259
Стоянова Таня (Благоевград, Болгарія). Образ письменника і людини Л.М. Толстого у книзі Рана Босілека "Великий дідусь. Життя Толстого".....	266
Якубовська Наталія (Чернівці). Оповідна переакцентуація "Одіссеї" у романі Л. Малерба "Ітака назавжди".....	274
Гаврилів Тимофій (Львів). Thomas Bernhards „Keine Komödie“. Der ambivalente Triumph eines einsamen Ich....	282

Культурологія. Філософія

Балух Василь (Чернівці). Роль Петра Ратенського в просвітительстві Московщини.....	294
Марчук Михайло (Чернівці). Релігійна творчість і наукове пізнання.....	300

Мовознавство

Дашенко Ольга (Черновці). Категорія собирательности в современном русском языке.....	309
Кульбабська Олена (Чернівці). Заголовки як ключові слова в образній структурі художнього тексту.....	317
Новосёлова Алла (Черновці). Речевые новообразования с суффиксами -изм, -ость в публицистическом контексте.....	326
Сорвилова Татьяна (Черновці). О переводах поэзии Серебряного века на украинский язык (семантический аспект).....	335
Руснак Наталія (Чернівці). Мультидисциплінарний підхід до вивчення діалектного тексту.....	348
Рульова Наталія (Чернівці). Апелятивні означення особи в основі прізвищ Західного Поділля.....	357
Гураль Майя (Черновці). Заглавие в структуре чеховских произведений.....	364
Дашенко Ольга (Черновці). Эмоционально-экспрессивные средства в художественном дискурсе.....	374

Наукове видання

СЛОВО і ТЕКСТ

Збірник наукових статей

Випуск 2

Літературний редактор – Сурікова І.О.
Технічний редактор – Гермаківська Т.В.
Комп'ютерна верстка – Сурікова І.О.

Реєстраційне свідоцтво ДК №891 від 08.04.2002 р.

Підписано до друку 16.05.2005. Формат 60x84/16

Гарнітура Таймс. Папір офсетний. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 24,6. Обл.-вид.арк. 25,1. Замовлення 039-п.

Друкарня видавництва „Рута”

Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2